
De nieuwe rekenexamens raken het echte leven aan

13 oktober 2022

Rianne van der Meij wakkert het vuur voor rekenen flink aan op het Grafisch Lyceum Rotterdam, waar zij lid van het College van Bestuur is, en ver buiten haar eigen school. Zij is een van de oprichters van de Coöperatie Examens MBO en als bestuurslid nauw betrokken bij de coöperatie. Ze opende de Kick-off van de Nieuwe Rekenexamens in de volle overtuiging dat rekenen en rekenexamens weer relevant zijn op het mbo.

Tijdens de opening van de Kick-off keerde Rianne van der Meij even terug naar het moment in 2019 waarin haar studenten hoorden dat rekenen niet meer meetelde voor het eindexamen. Ze lieten hun rekenboek boven de prullenbak zweven, 'zo, die boeken kunnen weg, hebben we toch niet meer nodig'. De motivatie voor rekenen zakte naar een historisch dieptepunt. 'Niets zo dodelijk voor een vak als het niet mee laten tellen', zegt ze. 'Tegen studenten zeg je: je moet het wel doen, maar het maakt niet uit. Ik herinner me discussies met studenten die niet meer naar de les wilden komen omdat het toch niet meer uitmaakte.'

Wezenlijke verandering

Ze begon 32 jaar geleden als docent wiskunde en natuurkunde op het Grafisch Lyceum Rotterdam. Vakken die nu niet meer bestaan op haar school. 'Bij wiskunde ga je er als docent vanuit dat studenten getallen snappen, met getallen kunnen omgaan en niet bang zijn om te rekenen. Bij het vak rekenen leer je ze rekenen.' Toen de centrale rekenexamens van het toneel verdwenen en de mbo's zelf de examens wilden gaan ontwikkelen, ging Rianne in een project van de MBO Raad met andere kwartiermakers op zoek naar wat uiteindelijk de Coöperatie Examens MBO zou worden.

Pionierstijd

Die pionierstijd, zegt ze, was als het opstarten van een nieuw bedrijf. 'Ik heb over dingen nagedacht waarover ik nooit eerder had nagedacht. We gingen naar de Kamer van Koophandel en naar de bank, moesten kiezen tussen stichting, vereniging en coöperatie. Ik kwam woorden tegen die ik nog nooit eerder had gehoord en we hebben mensen aangenomen met expertises waarvan ik het bestaan niet eens wist. Franca Zijlstra over systemen, Sjoerd Crans over het beoordelen en vergelijken van examens. Ik heb tijdens de Kick-off een workshop van hem gevolgd en was onder de indruk van die expertise, die kom je niet dagelijks tegen.'

Setje van vier

Samen met haar medebestuurleden Hanny Vroom (ROC van Amsterdam) en Pieter Sanders (Summa Zakelijke Dienstverlening) overlegt Rianne wekelijks met directeur Erik Degen. 'Onze samenwerking verloopt zeer constructief, we zijn een mooi setje van vier om dingen snel in gang te zetten. Ik ben onder de indruk van hoe de coöperatie met een klein team de Kick-off professioneel heeft neergezet. Het was heel leuk om tijdens de workshops te zien hoeveel vragen er leven in de scholen en de aandacht die rekenen nu binnen de scholen krijgt.'

Nodeloos complex

Drie jaar na die pionierstijd brengt de coöperatie nieuwe rekenexamens uit, met de inzet van rekendocenten uit het hele land en toetsdeskundigen van de coöperatie die hen bij staan. Rianne maakte rekenexamens oude stijl en later voorbeeldvragen van de nieuwe examens, om te zien wat studenten voorgelegd krijgen. 'Halverwege het oude examen sloeg mijn ergernis toe, de vragen waren gezocht en gekunsteld. Onbenullig, niet realistisch en nodeloos complex. Je moest bijvoorbeeld uitrekenen hoeveel bakjes champignons je nodig hebt, met als uitkomst 1,3 bakje champignons en als je dat antwoord niet had, dan was het fout.'

Luchtballonnen

In het oude examen moesten studenten bij een vraag uitrekenen hoeveel luchtballonnen er in een huis passen. 'Waarom zou je dat willen weten?', vraagt Rianne zich af. 'Ik wil weten of mijn volle vuilniszak in de klike past, niet hoeveel luchtballonnen er in mijn huis passen.' 'Bij dit soort vragen heb ik geen zin meer in rekenen en dat zal bij studenten nog veel meer zo zijn. Maar ze moeten juist gemotiveerd raken, want rekenen is ontzettend belangrijk. Ongecijferdheid is een handicap, je moet kunnen rekenen, meten en wegen om je staande te houden in onze samenleving.'

Geld of cijfers

De voorbeeldvragen van de nieuwe rekenexamens hadden het omgekeerde effect op haar. 'Ik werd blij van die vragen. Er kwam een vraag voorbij over winkelen in de supermarkt, je moest boodschappen slepen naar het winkelmandje, net als in het echte leven. Je moest kiezen tussen een bakje of twee bakjes champignons en niet 1,3 bakje champignons, want dat bestaat helemaal niet. Goede rekenvragen gaan over de dagelijkse werkelijkheid en over dingen die je zou *willen* uitrekenen. Als iets je raakt, als het over je eigen geld of cijfers op school gaat, kan je opeens veel beter rekenen dan je dacht.'